

або частково державним підприємствам у цьому періоді можна буде збільшити фінансовий результат їхньої діяльності надалі;

– збільшення кількості платних послуг у бюджетних установах. Усі ми знаємо, що державних коштів не вистачає для фінансування цих закладів, тому потрібно шукати додаткові надходження зі сторони населення країни.

Література:

1. Городецька Т.Е., Поровай А.С. Аналіз податкових надходжень в системі доходів бюджету. Молодий вчений. 2017. №2(42). С. 243-247.
2. Крисоватий А.І., Мельник В. М., Кошук Т.В. Сутність та концептуальні основи формування податкової політики в умовах євроінтеграційних процесів. Економіка України. 2016. №1. С. 35-51.
3. Мелих О. Дефіцит державного бюджету як індикатор боргової безпеки України. Ефективна економіка. 2016. №4. DOI: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4909>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/news/bjudzhet/dohidna-politika> (дата звернення: 01.04.2019 р.).
5. Пасічний М.Д. Податкова політика України в сучасних умовах. Вісник Одеського національного університету. Сер.: Економіка. Т. 21, Вип. 7 (2). С. 123–128.
6. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році : аналітична доповідь до щорічного послання Президента України до Верховної Ради України / За ред. В. П. Горбуліна, О. С. Власюка, О. М. Ляшенко. К. : НІСД, 2017. 928 с.
7. Слободянюк Н.О., Шикор К.І. Проблемні питання формування дохідної частини бюджету: сучасні реалії. Глобальні та національні проблеми економіки. №15. С. 554-558.

Хоптяр Павло Георгійович

ст. гр. Ф-42, ТНЕУ

Науковий керівник: к. е. н., доцент Дем'янюк А.В.

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИДАТКІВ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Нині Україна перебуває на стадії впровадження реформ у сфері бюджету відповідно Програми діяльності Кабінету Міністрів України, Коаліційної угоди, Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. В умовах обмеженості фінансових ресурсів особливо актуальним стає питання оптимізації складу та структури видатків державного бюджету. Найбільша частка ресурсів перерозподіляється через державний

бюджет, а отже, виважений підхід до планування його використання є важливою передумовою дієвої соціально-економічної політики. Тому проведення досліджень у цьому напрямі є актуальним і становить практичний та науковий інтерес [1].

Міжнародний досвід свідчить, що чим чіткіше визначено пріоритетні напрямки державних видатків та чим вищою є їх ефективність, тим кращими є динаміка економічного росту, якість державних послуг та стійкість фінансів. У таких країнах світу як: Швеція, Норвегія, Ізраїль, Литва, Словаччина, Естонія, Грузія за останні 20 років державні видатки зростали через старіння населення та, відповідно, зростання попиту на послуги соціального захисту і охорони здоров'я [2].

Після масштабних переглядів державних видаткових програм структура видатків у цих країнах істотно змінювалася, а їх ефективність зросла. Реформатори комплексно підходили до переоцінки функцій держави в окремих галузях та переглядали відповідні державні програми. У цих країнах були введені фіскальні правила щодо видатків. А у Норвегії та Швеції процес перегляду видатків та їх оптимізація стали регулярними, і міністерства включали його до бюджетного календаря. За умови проведення перегляду видатків на певні спрямування державний сектор в Україні може досягти кращих результатів за менших витрат. Найбільший потенціал щодо підвищення ефективності та оптимізації мають такі галузі, як соціальний захист, освіта, охорона здоров'я.

В усіх сферах суспільного життя вагоме значення посідає розвиток соціальної сфери та її фінансування. У ході дослідження було виявлено, що бюджетне фінансування переважає у формуванні ресурсів соціальної інфраструктури, тому видатки соціального спрямування у Державному бюджеті України зростають не лише номінально, а й реально. Показники аналітичного огляду бюджетного фінансування соціальної сфери в Україні за ряд останніх років, зокрема динаміки та структури видатків соціального спрямування у зведеному бюджеті, в тому числі на соціальний захист і соціальне забезпечення, на освіту, на охорону здоров'я, на духовний і фізичний розвиток, соціальну інфраструктуру свідчать, що видатки соціального спрямування є пріоритетними для вітчизняної практики [3].

В результаті проведеного аналізу соціальної сфери вдалося виявити ряд заходів для оптимізації системи фінансування соціальної сфери. Зокрема, організація і фінансування розвитку соціальних послуг повинні сьогодні передбачати [4]:

- інтеграцію всіх видів соціальної підтримки в єдину комплексну систему;
- перехід від фінансування установ до фінансування послуг;
- поширення практики соціального замовлення;

- запровадження та розвиток механізмів державно-приватного партнерства;
- створення правових та економічних умов для розвитку ринку соціальних послуг;
- інтеграція приватного сектору економіки в соціальні процеси;
- дотримання програмно-цільового підходу при формуванні щорічних бюджетів.

Доцільно зазначити, що у структурі видатків Державного бюджету України переважають видатки на соціальний захист та пенсійне забезпечення. Ця галузь має високий потенціал для скорочення видатків за умови перегляду державних соціальних програм. Такі заходи, як верифікація отримувачів соціальних допомог і пенсій та збільшення частки допомог з перевіркою фінансово-майнового стану можуть заощадити щонайменше 1% ВВП щорічно. У довгостроковій перспективі основне скорочення повинне відбутися через збільшення віку виходу на пенсію. Ще одним дієвим механізмом може стати відмова від бюджетного компенсування вартості пільг. Звичайно, такий механізм призведе до зростання вартості послуг, що можуть бути пільговими. Але, водночас, за рахунок скорочення видатків бюджету стане можливим послабити податкове навантаження на працездатне населення з метою вивільнення необхідних коштів. Такі пільги можуть надаватися самими постачальниками послуг (пільги по оплаті комунальних послуг, оплаті навчання, проїзду в транспорті тощо). При цьому, бюджетні компенсації вартості пільгових послуг є одним із найбільш корумпованих механізмів, котрий давно потребує перегляду.

Ефективність здійснення видатків з Державного бюджету України на вищу освіту та оптимізацію мережі загальноосвітніх шкіл може заощадити до 0,4% ВВП. Структурна реформа освіти забезпечить відповідність галузі актуальним викликам сьогодення та підвищить віддачу на витрачені кошти. Унеможливлення корупційних схем під час державних закупівель через систему Prozorro шляхом введення загальних вимог до якості товарів та послуг. Також це буде стимулювати конкуренцію та підвищуватиме ефективність економіки загалом.

Оптимізація мережі лікарень, часткове розвантаження видатків за рахунок фізичних та юридичних осіб, автономізація медичних установ, чітке визначення пакету послуг, гарантованого державою для всіх громадян, дозволить більш оптимально перерозподілити державні ресурси всередині системи охорони здоров'я та заощадити за цим напрямом близько 0,7% ВВП. Ці кошти можна спрямувати на покращення якості медичних послуг. Також одним із способів значного скорочення видатків Державного бюджету України в цій сфері є впровадження медичного страхування. Цей крок допоможе повністю реконструювати медичну

систему та значною мірою скоротить видатки Державного бюджету України.

Отже, перегляд обсягу і складу соціальних стандартів є обґрунтованою необхідністю сьогодення. Основою ефективного реформування системи фінансування соціальної сфери в Україні є усвідомлення того, що такі видатки – це основна довгострокова інвестиція в розвиток країни. Реалізація будь-якого соціального заходу, проекту чи виплат призводить в кінцевому випадку у довгостроковій перспективі до зростання купівельної спроможності населення, що є підґрунтям її процвітання.

Література:

1. Павлюк К. В., Шапоренко О. О. Підвищення ефективності видатків державного бюджету в умовах реформ. *Наукові праці НДФІ*. 2016. №4. URL: http://npndfi.org.ua/docs/NP_16_04_015_uk.pdf (дата звернення: 03.04.2019)
2. Оцінка ефективності та шляхи оптимізації державних видатків в Україні. Аналітична записка. Центр економічної стратегії. URL: https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Public-Finance_Research.pdf (дата звернення: 03.04.2019)
3. Підлипна Р. П. Аналіз видатків на соціальну сферу. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. №6. С. 222 – 228.
4. Пріхно І. М. Механізми фінансового забезпечення соціальної сфери в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 1. С. 105 – 108.

Царук Олександр Олександрович

ст. гр. Ф-41, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Круп'як І.Й.

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ СТАБІЛЬНІСТЬ КРАЇНИ

Державний борг є важливою складовою фінансової системи. Він виступає дієвим інструментом макроекономічного регулювання, забезпечення додатковими ресурсами, а також засобом реалізації економічної стратегії держави. Однак проблемами управління та обслуговування державного боргу в Україні є: великий його обсяг та постійне зростання; недосконала законодавча база; нерегульований механізм реструктуризації боргу та обслуговування в співвідношенні до реальних макроекономічних показників соціально-економічного розвитку країни [3]. Відтак забезпечення ефективної системи управління борговою